

Groningen 4 oktober 2012

Aan het Ministerie van OCW en de VO-Raad

Als onderwijsgevende in de beeldende vakken van het voortgezet onderwijs wil ik reageren op de berichten die mij bereiken over de plannen van de VO-RAAD en het Ministerie van OCW voor de komende jaren. Als uitgangspunt neem ik de verantwoordelijkheid die genoemde organisaties dragen op het gebied van beleid, consistentie en continuïteit voor het voortgezet onderwijs.

In het bestuursakkoord VO-RAAD – OCW 2012-2015 lees ik:

Leerlingen verdienen het beste onderwijs, onderwijs dat bij hen past en dat aansluit op hun talenten en mogelijkheden, ongeacht of ze op het gymnasium zitten of op het vmbo. Alle leerlingen verdienen het hun talenten en mogelijkheden te kunnen ontwikkelen en benutten.

En even verder: *Leerlingen behalen goede prestaties op de kernvakken én worden breed gevormd.*

In plaats van een brede -laat staan bredere- vorming zie ik in uw nieuwe plannen voor de kunst- en cultuurvakken juist een beperking en afbraak van de talenten en mogelijkheden van jongeren. Uw voornemen om het vak CKV als verplicht vak voor alle leerlingen af te schaffen is hiervan een schrijnend voorbeeld. U zegt weliswaar dat de scholen de vrijheid hebben zelf invulling te geven aan kunst en cultuur, maar haalt in de praktijk de financiering uit het onderwijsbudget. Mooie woorden maskeren een kille praktijk. Eerst creëert u het vak CKV bij de invoering van De Tweede Fase met allerlei nobele motieven, nu dreigt u het zomaar af te serveren. Ik vind dat ongeloofwaardig voor beleidsmakers en onverantwoordelijk voor alle betrokkenen in het onderwijsveld. Door beperking van de keuzemogelijkheden in de vrije ruimte van het havo ten gunste van wiskunde dupeert u leerlingen in het ontwikkelen van hun kunstzinnige talenten. Op 03-10-2012 presenteerde het NOS-journaal het succes van Nederlandse ontwerpers in China, design als exportproduct. De sterk toegenomen aandacht voor vormgeving in Nederland heeft alles te maken met onderwijs, waarin cultuur een eigen plaats heeft. Met uw eenzijdige aandacht voor een 'opbrengstgerichte LEERCultuur' gaat u voorbij aan de waarde van het Nederlandse kunst- en cultuuronderwijs van nu.

Ook met uw eerdere besluit tot het verdwijnen van het Centraal Praktisch Examen van de beeldende vakken uit het vwo, in plaats van het CPE in het havo te introduceren, verzwakt u de geloofwaardigheid en de meetbaarheid van de kunstvakken die u in het exacte gebied zo benadrukt. Het zijn allemaal signalen die wijzen op het in de zijlijn drukken van kunst en cultuur in het voortgezet onderwijs.

Het is duidelijk vanuit welke visie u denkt: een kwantitatieve materialistische: *Het voortgezet onderwijs moet, kan én wil verder verbeteren. Daarmee bereiken we dat leerlingen beter gaan presteren, beter doorstromen naar het vervolgonderwijs, sneller toetreden tot de arbeidsmarkt en beter zijn toegerust voor de maatschappij van vandaag en morgen.*

Met de introductie van het Tweede Fase-onderwijs is het zelfstandig leren en werken van leerlingen het belangrijkste uitgangspunt geweest. Wetenschappelijk onderzoek had uitgewezen dat leerlingen zo veel beter zouden presteren dan met de gangbare klassikale manieren van lesgeven. Uit de praktijk is gebleken dat het niet werkte en niveauperlagings tot gevolg had. Toen verschenen resultaten van wetenschappelijk onderzoek (!), waaruit bleek dat leerlingen op de leeftijd voor het v.o. daar nog niet aan toe zouden zijn. De commissie Dijsselbloem typeerde uw toenmalige onderwijskundige uitgangspunten als onrealistisch. U hebt met uw utopische onderwijsbeelden de effectiviteit van het voortgezet onderwijs in de afgelopen 15 jaar ondermijnd en wilt dit nu kennelijk herstellen door o.a. op kunst, cultuur en andere 'overbodige ballast' te bezuinigen. Ik vind dit een klap in het gezicht van allen die in het kunst- en cultuuronderwijs werkzaam zijn en beschouw het als schadelijk voor de kwaliteit van het onderwijs in zijn geheel.

F.J. van der Scheer
Docent tekenen
Gomarus College Groningen